

Foto: Jill Posener, Dalston, London, 1981.

Från Redaktionen

Alla som hållit på med att föra ut feministisk forskning eller argumenterat för sin forskningsinriktning vid seminarier och konferenser har på ett konkret sätt upplevt vad som menas med Susan Faludis term "backlash". Vi anser att det också finns ett motstånd som är vidare och mindre målinriktat än "backlash", dvs det slags motstånd som envist samlas runt var och en som förs "kompromettera" sin vetenskapliga objektivitet med en feministisk ståndpunkt. "Är det inte lite riskfyllt att bjuda in en feminist – finns det inga riktiga forskare inom det här området?" som en kvinna i en till universitetet anknuten styrelse uttryckte det när vi skulle sätta samman en dag om jämställdhet.

Under de senaste decennierna har motståndet skiftat och ändrat form. Vad som från början kunde betecknas som ett kompakt motstånd grundat på okunskap och oförståelse förvandlades under slutet av åttiotalet till en mer organiserad form av motargumentation allteftersom forskningsresultat efter

forskningsresultat understödde feministiska teser. Under de senaste åren har motståndet ökat igen och flyttat sig till nya grupper. Samtidigt som en ökad förståelse för företeelser som genderteori och genderkonstruktion har spridit sig till olika delar av samhället, tex inom utbildningsväsende, massmedia och politik har också röster höjts för att hävda att särskilda kvinnoprojekt, kvinnoorganisationer eller kvinnosatsningar tillhör det förgångna och ej längre behövs. Viktiga debattforum som tex *Kvinnobulletinen* eller *Kvinna Nu* läggs ner och försvinner. Vi går från mångfald mot enfald – en slag politiskt korrekt och urvattnad feminism som kan omfattas av många och hatas respektive älskas av få. Samtidigt med denna utveckling växer det ut nya skott på feminismens träd. Nya forskningsfält som tex queer theory breddar vår kunskap och vidgar våra perspektiv.

Det motstånd som man återigen möter tex som föredragshållare är naturligtvis av olika karaktär. Det som hör till det svåraste att han-

tera, och som fått flera forskare att sluta med denna slags utåtriktade verksamhet, är den oförmåga som auditoriet uppvisar i att skilja på sak och person, dvs debattens låga nivå. Första gången man får höra att man är feminist för att man är oattraktiv eller inte lyckats bli gift kan man skaka det av sig med ett skratt, men efter tio år, gör dylika fega påhopp att man börjar vittra sönder inifrån. Men i det diffusa motståndet finns också en utmaning. Kan jag förbättra min argumentation, mitt framförande, utveckla nya termer, nya forskningsområden? Vågar jag bli ännu djärvare istället för att dra mig tillbaka? Som en elektrisk ström som dämpas av allt större motstånd och som då tvingas öka sin styrka för att ta sig igenom så tvingar motståndet den feministiska forskningen att öka sin precision och sin professionalitet. I detta dubbelnummer utforskar vi just motståndet och de möjligheter till utveckling som detta ger.

I sin artikel "Molnet – att föreläsa om feministisk forskning" beskriver Anna Wahl motståndet just som ett moln som svävar runt i rummet ovanför den feministiska föreläsarens huvud – ett moln som består av alla de förutfattade idéer som åhörarna kan tänkas ha om begreppet feminism. Wahl analyserar detta moln och föreslår hur man ska kunna skingra det samt förmå det att arbeta med fördragshållaren istället för mot. Tiina Rosenbergs artikel "Upp till *Camp!*, systrar. Om motstånd och teater" handlar om fyra olika feministiska motståndsstrategier inom teatern: genusmobilitet, *camp*, brutalitet och motströmläsning. Denise Malmberg diskuterar i sin artikel "Höga klackar och rullstol" kvinnor med livslångt rörelsehinder och hur genuskonstruktion och genuskontrakt måste inkludera även den funktionsnedsatta kvinnan. Malmberg diskuterar också myten om den perfekta kroppen, ett konkret hinder för självförverkligande och självförtroende som vi i dessa juletider med Hennes & Mauritz hjälp ständigt har för ögonen.

Britt-Marie Thuréns och Aleksandra Alunds artiklar får illustrera hur den feministiska forskningen söker sig nya vägar och ställer nya frågor. Thurén, som är antropolog, efterlyser (och föreslår) nya termer som bättre

ska kunna belysa maktförhållandet mellan kvinnor och män när man beskriver olika samhällsbildningar. Alund diskuterar identitetskapandet hos unga kvinnor från multietniska miljöer och hur deras livshistorier vittnar om svårigheter att finna fotfäste i vardagen utan att fångas av det förgångnas närvaro i nuet.

Vårt dubbelnummer innehåller också en receptionsstudie av Karin Widerbergs *Kunskapens kön*, i vilken Hedvig Ekerwald försöker sätta fingret på var det våldsamma motståndet mot Widerbergs bok kom ifrån. Petra Ulmanen visar hur feministiska ståndpunkter kan approprieras och utnyttjas för politiska syften genom att diskutera sambandet mellan högern och feminismen – ett artikel som i en annan version tryckts i tidskriften *Arena*, men som här fått en delvis annan utformning och inriktning.

Vi bjuder även på två bildserier. Den ena är Catti Larsons "Teres, Karlarna och Apan som Förstörde Allt". Den andra heter "HAN/HON" och ger oss Sara Telemans och JH Engströms syn på varandra genom kameran.

Vi har en diger recensionsavdelning, där vi bl a recenserar Carin Holmbergs bok *Det kallas manshat* – en titel som inte skulle varit möjlig utan den kontext av motstånd som vi försöker blottlägga. Under rubriken "Våra förmödrar" har vi valt att presentera Barbro Alving, dels för att hon för oss symboliserar kraften som forceerar motstånd och dels därför att hon växte upp i fastigheten St.Olofsgatan 10, dvs det Skandalhus som redaktionen just flyttat ifrån.

Slutligen introducerar vi en ny vinjett: Under stjärnhimlen. Namnet är inspirerat av en liten passage i Astrid Lindgrens första bok *Britt-Marie lättar sitt hjärta*. Britt-Marie, som just fått överta sin mammas gamla begagnade skrivmaskin, skriver början på en i sitt tycke oerhört vacker dikt:

Jag vandrar under stjärnorna
och tänker så många tankar....

Innan hon hunnit avsluta sitt mästerverk kommer dock hennes hemska bror Svante hem och fullbordar dikten; en humoristisk illustration av hur lätt det är för en pojke att ta ner en flicka på jorden:

Jag vandrar under stjärnorna
och tänker så många tankar
och jag blir så trött i fötterna
när jag går där och vankar och vankar.

Vi insisterar emellertid på att stanna under stjärnorna och tänka och idén med vinjetten är att den skall kunna innehålla reflektioner som har med numrets huvudtema att göra, ett forum för tankar och funderingar som varken kan betraktas som vetenskaplig artikel, debattartikel eller kåseri. I detta nummer har Gabriella Åhmansson skrivit en vemodig dödsruna över *Kvinnobulletinen* som i dagarna kommit ut med sitt sista nummer.

KVT redaktion har som sagt flyttat iöen och den nya besöksadressen står att finna på pärmens insida. Vi har också äntligen fått email och vi vill uppmana våra läsare att använda denna och skriva till oss. Vi är hungriga på reaktioner på vårt handarbete – vårt Marginalen-nummer inspirerade bara till TVÅ recensioner och det är tråkigt att arbeta i ett vacuum. Vi står reda att kommunicera med er, kära läsarinor.

*Redaktionen för KVT önskar er
alla ett gott och feministiskt 1997!*